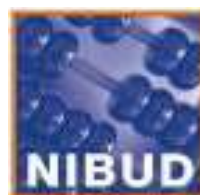

Verslag Platform: Armoedebeleid, Zuid

Datum: 10 november 2009

Thema / onderwerp: Mededelingen en actualiteiten

Probleemstelling:

1. De verhouding regeling duurzame gebruiksgoederen en de langdurigheidstoeslag. De gemeente Barneveld overweegt om deze twee samen te voegen en zou graag willen weten hoe andere gemeenten dit hebben aangepakt.
2. De ISD Voorne-Putten-Rozenburg vraagt zich af hoe andere gemeenten omgaan met bijzondere bijstand voor inrichtingskosten. Zij gebruiken zelf 60% van de Nibud norm, waarbij zij er vanuit gaan dat er ook tweedehands spullen gebruikt kunnen worden.
3. Tweede vraag van de ISD, hoe gaan andere gemeenten om met de samenwerking met de kredietbank.

Aanpak:

1. Duiven heeft dit al geïntegreerd. Daarbij gaat de groep er inderdaad iets op achteruit, maar het argument is dat de langdurigheidstoeslag juist ook bedoeld is om dit soort grote uitgaven op te vangen. Tiel kent nog wel aparte regelingen. Een huishouden krijgt per aanvraag niet meer dan 500 euro. Dit bedrag wordt maximaal eenmaal per 3 jaar verstrekt. Wanneer de kosten lager zijn dan 500 euro, wordt het lagere bedrag vergoed. Binnen de periode van 3 jaar kan een inwoner voor het resterende bedrag nog wel een aanvraag indienen die verband houdt met de aanschaf of vervanging van duurzame gebruiksgoederen.
2. Algemene tendens is dat de gemeenten minder dan 100% van de Nibud-norm uitkeren. Veelal is het leenbijstand en soms om niet na 36 maanden. Tiel en Barneveld hebben een afwijkende constructie. Tiel laat de inwoners het hele bedrag dat ze nodig hebben lenen bij de kredietbank, als zij de lening niet kunnen betalen, betalen zij een deel mee. Voordeel hiervan is dat als mensen in drie jaar meer gaan verdienen zij ook zelf meer kunnen aflossen. Barneveld geeft inwoners een deel om niet en laat ze eventueel een bedrag bijlenen. Op die manier sturen ze meer op de eigen verantwoordelijkheid.
3. Wisselende ervaringen, waarbij de argumenten voor samenwerking zijn dat ze veel werk uit handen nemen en betrouwbaar zijn. Argumenten tegen zijn dat veel kredietbanken voor kleine taken ook hoge tarieven zijn gaan rekenen en dat je dan de klant zelf niet ziet.

Aanvullende opmerkingen:

Winterswijk brengt een ander probleem in tijdens de discussie. Wat zijn de grenzen van wat je eigenlijk kan doen? De gemeente vergoedt het eigen risico van de ziektekosten verzekering. Dit mag niet volgens de normen van het Rijk, ze zijn teruggefloten. Als reactie komen er allerlei regelingen naar boven die grenzen aan het toelaatbare. Het is vaak ook niet duidelijk wat wel en niet mag.

De gemeente Woerden wijst op de Stimulansz nieuwsbrief SZsignalering over bevoegdheden college en gemeenteraad mbt het minimabeleid. Deze nieuwsbrief is ter informatie bij dit verslag gevoegd.

Na aanleiding van de discussie over kredietbanken vertelde Gouda over hun intakeprocedure. Iedere nieuwe klant die zich aanmeldt krijgt een intakegesprek met een extern bureau waarbij de inkomenssituatie wordt bekeken. Er wordt gekeken naar eventuele schulden, maar ook naar wat de uitkering gaat betekenen voor de begroting van de klant.

Thema / onderwerp: samenwerking UWV-werkbedrijf
Probleemstelling: Wat gaat het UWV doen ten aanzien van vroegsignalering schulden en armoede?
Aanpak: Het UWV ontvangt een bedrag van € 5 mln over drie jaar (2009, 2010 en 2011) om aandacht te geven aan het voorkomen van problematische schulden. Zij gebruiken dit bedrag voor: <ol style="list-style-type: none"> 1. Communicatie een voorlichting (brochures, internet en actieve verwijzing naar gemeenten) 2. Training herkennen van schulden voor werkcoaches van het Werkbedrijf
Aanvullende opmerkingen: <ul style="list-style-type: none"> • De gemeenten zijn nu nog niet direct bezig met de samenwerking. Wel wordt er nu gekeken wat er kan. We zetten het punt op de agenda voor de volgende keer.

Thema / onderwerp: Aanvraagprocedure en uitvoeringskosten
Probleemstelling: Hoe kan de aanvraagprocedure voor inkomensondersteuning laagdrempelig en kostenefficiënt worden vormgegeven?
Aanpak: <ul style="list-style-type: none"> • Woerden en Gouda hebben de aanvraagprocedure voor medische kosten ondergebracht bij de zorgverzekeraar Trias; • Woerden kent een bulkverwerking, de klanten die ze kennen krijgen ambtshalve een toekenning of moeten nog een handtekening onder een aanvraag zetten. Nieuwe klanten moeten eenmalig een aanvraag doen, daarna automatische toekenning. Controle per steekproef. • Barneveld kent voor mensen van 65+ geen vermogenstoets. Alle anderen krijgen één keer per twee jaar een toets en er wordt alleen getoetst op liquide middelen. • Winterswijk kent alleen een vermogenstoets als het gaat om een bedrag boven de € 1500. • In de gemeente Tiel berekent de Belasting Samenwerking Rivierengebied (BSR) de kwijtschelding van gemeentelijke heffingen en waterschapsbelastingen. De draagkracht wordt gezamenlijk berekend en dus maar een keer ingezet.
Aanvullende opmerkingen:

Thema / onderwerp: ROZ Twente
Probleemstelling: Hoe ga je om met ondernemers?
Aanpak: <ul style="list-style-type: none"> • Zie PowerPoint
Aanvullende opmerkingen: <ul style="list-style-type: none"> • Gemeenten vragen zich af hoe moet worden omgegaan met het (soms aanzienlijke) vermogen van ondernemers (bijvoorbeeld een bedrijfspand). De vermogensbepaling is gemeentelijk beleid. Gemeenten kunnen er dus voor kiezen om bijvoorbeeld alleen van liquide middelen uit te gaan. • Ander aandachtspunt is de vraag wanneer iemand als zelfstandige aan de slag 'mag' en wanneer iemand in loondienst moet gaan werken. Gemeenten hanteren hiervoor vaak het criterium 'de kortste weg naar arbeid'.

Thema / onderwerp: Minima Effect Rapportage (MER)
Probleemstelling: Uit de MER'en blijkt vaak dat echtparen (m.n. met wat oudere kinderen) flink 'in de min' zitten.
Aanpak: In het gemeentelijk beleid en de politiek is deze groep onderbelicht. Ouderen, alleenstaande ouders, gezinnen met kinderen, chronisch zieken en gehandicapten e.d. krijgen veel meer aandacht. Conclusie: 70/90/100- verhouding in bijstandsnormen is volkomen arbitrair. Wellicht beter om dit te vervangen door andere normen. Een mogelijkheid om iets te doen voor de gemeenten is de langdurigheidstoelage omhoog voor de gezinnen met kinderen. De gemeenten hebben in hun bestand niet veel echtparen zitten, maar de algemene indruk is dat er wel veel echtparen zijn die binnen de minimumgroep vallen (tot 120%)
Aanvullende opmerkingen:

Datum volgende bijeenkomst: Stimulansz en Nibud doen binnenkort een of twee voorstellen voor een volgende bijeenkomst. Deze zal waarschijnlijk plaatsvinden in februari. Bij voorkeur op dinsdag- of donderdagmiddag.

Op de agenda zal in elk geval staan:

- Methoden om gebruik van voorzieningen te stimuleren (ondermeer door samenwerking met intermediairs).
- Samenwerking met UWV op de werkpleinen
- Laatste ontwikkelingen wet Schuldhulpverlening

Bijlage:

Vraag van de week

(bron: nieuwsbrief SSignalering Stimulansz)

Vraag

We hebben een interne discussie over wie bevoegd is een besluit te nemen ten aanzien van vaststelling van het minimabeleid: het college of de gemeenteraad.

De vraag speelt op in verband met het voostel geen draagkrachtprincipe meer toe te kennen voor inkomens vanaf 120% van de norm. Het college is daarmee akkoord gegaan. Het beleid voorziet in dat voorstel om geen bijzondere bijstand met een inkomen vanaf 120% van de norm toe te kennen. De raadscommissie wil het oude handhaven, namelijk hoe hoger het inkomen hoe lager het bedrag, dat je krijgt (= het draagkrachtprincipe).

Hoe strak ligt dit? Het college kan wel beslissen, maar de raad moet het geld beschikbaar stellen. Bijt dit elkaar niet? Hoe zit het met scheiding over wie wat moet beslissen?

Antwoord

Wat onder de term minimabeleid valt is nogal divers en sommige onderdelen liggen wat bevoegdheid betreft bij het college en andere onderdelen bij de gemeenteraad.

Hoe zit dat? Als het medebewindstaken betreft (bijvoorbeeld de uitvoering van de bijzondere bijstand) is het college bevoegd. Het gaat dan om zaken waarbij de wetgever de gemeente vraagt om een en ander met nadere regelgeving in te vullen. Voor zover de wetgever dan zelf niet aangeeft dat dit in afwijking van de regel door de gemeenteraad moet gebeuren (zie bijvoorbeeld het beleid over langdurigheidstoeslag ex. artikel 8 WWB) is het college aan zet en ben je daarna in wezen klaar.

Betreft het echter autonome taken (taken ter regeling van de gemeentelijke huishouding) dan is de gemeenteraad de bevoegde partij. En daar zit nu juist het bijzondere in deze casus. Onder de noemer minimabeleid vallen meestal zowel medebewindstaken als autonome taken. Het is dus goed je daarbij te realiseren dat wat, als het gaat om bijzondere bijstand, van je gevorderd wordt. Kijken we naar artikel 35 WWB dan is dat heel beperkt; het gaat dan namelijk enkel en alleen om de draagkrachtbepaling bij de vergoeding van kosten die uit bijzondere omstandigheden voortvloeien en die niet toereikend worden gedekt door een voorliggende voorziening. Kosten waarvan de jurisprudentie of de wetgever van mening is dat deze niet uit bijzondere omstandigheden voortvloeien of reeds toereikend worden gedekt door een passende voorliggende voorziening, vallen dus niet onder de bijzondere bijstand en daarmee dus ook niet onder de regelingsbevoegdheid van het college.

Dit klinkt ingewikkeld, maar wellicht dat een voorbeeld helpt. Bij veel gemeenten wordt in het kader van de bijzondere bijstand de eigen bijdrage medische kosten geheel of gedeeltelijk vergoed. De jurisprudentie stelt zich in deze echter op het standpunt dat de ziektekostenverzekering een passende en toereikende voorliggende voorziening is. Vergoeding van de eigen bijdrage valt dus buiten de bijzondere bijstand en moet worden aangemerkt als autonoom gemeentelijk beleid. Beleid op dat vlak hoort dus thuis bij de gemeenteraad en niet bij het college.

Datzelfde geldt bijvoorbeeld ook voor de specifieke minimaregelingen zoals stadspassen, (korting op) abonnementen voor het zwembad of een sportvereniging, alsmede een abonnement op een krant of weekblad. Dat soort regelingen vallen buiten de bijzondere bijstand en dienen dus door de gemeenteraad geregeld te worden.

Krijg je, zoals in de beschreven situatie dat de gemeenteraad niet akkoord gaat met de door het college vastgestelde draagkrachtregels, dan blijven - juridisch gezien - voor de regelingen die buiten de bijzondere bijstand vallen (denk bijvoorbeeld aan de eigen bijdrage medische kosten) de oude (dus andere (e.v.)) draagkrachtregels gelden. Dat levert een ondoorzichtige en onwenselijke situatie op.

Daarbij komt nog dat de gemeenteraad als het gaat om de bijzondere bijstand natuurlijk wel nog het budgetrecht heeft en in die zin ook de financiering naar haar inzichten kan aanpassen. Het is dus zaak om toch met de gemeenteraad op een lijn te komen of inderdaad te gaan werken met specifiek twee vormen van draagkrachtberekening.